

ZWOLNIENIE OD KOSZTÓW SĄDOWYCH

Opracowanie: Fundacja Młodzi Ludziom

Wnosząc powództwo czy składając wniosek do sądu, najczęściej musimy, „z góry” opłacić opłatę od pozwu która jest częścią kosztów sądowych – czyli zapłacić za rozpoznanie naszej sprawy w sądzie.

Są również postępowania w których sąd nie pobiera opłaty „z góry” tylko rozstrzyga o kosztach sądowych dopiero w wyroku kończącym postępowanie – taką sprawą jest np. powództwo o alimenty, lub sprawy które są w sądzie zupełnie bezpłatne np. wniosek o otwarciu testamentu.

W przypadku gdy wygrywamy sprawę sąd nakaze w wyroku aby pozwany (czyli ten kogo pozywamy) zwrócił nam tę kwotę, jednak najpierw musimy sami ją zapłacić do sądu.

Zdarzają się sytuacje w których mamy wymagalne roszczenia i są one zasadne (np. ktoś komu pożyczyliśmy pieniądze uchyla się od ich zwrotu, kontrahent nie chce zapłacić za usługę) ale nie stać nas na opłacenie kwoty opłaty sądowej z góry. Brak środków na opłatę do sądu mogłby więc całkowicie wykluczyć możliwość dochodzenia naszych praw przed sądem.

Rozwiązaniem w takiej sytuacji jest instytucja zwolnienia od kosztów sądowych.

Zwolnienie od kosztów może nastąpić kiedy strona nie może ponieść tych kosztów bez uszczerbku koniecznego dla utrzymania i jej i rodziny.

Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych musi dotyczyć sytuacji wyjątkowych i kosztów które faktycznie są trudne dla poniesienia dla strony, zasadą jest bowiem odpłatność postępowań sądowych i sytuacja w której strona przed złożeniem pozwu robi w swoim budżecie domowym stosowne oszczędności na ich zapłatę.

Żeby wykazać w sądzie swoją sytuację majątkową która ma to potwierdzać składa się oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania.

Formularz taki można dostać w każdym Biurze Obsługi Interesanta któregokolwiek sądu lub pobrać ze strony www.gov.pl wpisując nazwę oświadczenia w wyszukiwarce.

W formularzu podajemy:

- imię nazwisko,
- PESEL,
- stan rodzinny (z kim prowadzimy wspólne gospodarstwo domowe).

Wykazujemy nasz majątek – zarówno nieruchomości jak i ruchomości (przedmioty o wartości większej niż 5.000 zł każdy).

W FORMULARZU PODAJEMY RÓWNIEŻ:

- jaki jest stan oszczędności na datę składania wniosku,
- czy przysługują nam wierzytelności (są to kwoty jakie ktoś jest nam winien),
- nasze dochody ze wszystkich źródeł (zarówno nasze jak i osób z którymi wspólnie prowadząc gospodarkę domową) – wynagrodzenie za pracę, emerytura, renta, umowa zlecenia, zasiłki, alimenty itd.

Wykazujemy również nasze wydatki (dotyczące wszystkich osób pozostających z nami w gospodarstwie domowym) tj.:

- opłaty za dom (czynsz, energia elektryczna, gaz, woda, śmieci, podatek od nieruchomości),
 - ubezpieczenia,
 - wydatki na lekarzy i leki,
 - wydatki na wyżywienie, odzież, środki czystości i higieny osobistej,
- wydatki dotyczące dzieci (jeżeli takie są w gospodarstwie domowym) związane ze szkołą i zajęciami pozaszkolnymi,
 - raty kredytów itd.

- W formularzu podajemy także inne okoliczności które chcemy żeby sąd wziął pod uwagę, a które mogą mieć wpływ na orzeczenie w sprawie wniosku:**
- orzeczenie o niepełnosprawności,**
 - informację o statusie bezrobotnego członka naszego gospodarstwa domowego,**
 - dokumentację medyczną określającą stan zdrowia itp.**

Do wniosku należy załączyć dowody na poparcie naszych twierdzeń – np. kopię umowy o pracy, zaświadczenie o zarobkach, decyzję o przyznaniu świadczenie, kopie dokonywanych opłat, umów kredytowych itp.

Wniosek składa się do sądu w jednym egzemplarzu wraz z pozwem.

Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych można złożyć w sądzie jeszcze przed złożeniem pozwu, opisując jakiego pozwu ma on dotyczyć i jakiej opłaty sądowej nie jesteśmy w stanie ponieść.

Wniosek rozstrzygany jest przez sąd najczęściej na posiedzeniu niejawnym a postanowienie w tym zakresie dostajemy do domu.

Jeżeli sąd uzna, iż według jego oceny jesteśmy w stanie ponieść te koszty, wniosek o zwolnienie oddali.

Takie postanowienie jest zaskarżalne.

W terminie 7 dni należy złożyć do sądu wniosek o jego uzasadnienie, a po jego otrzymaniu mamy 7 dni na złożenie zażalenia.

Zarówno wniosek o uzasadnienie jak i zażalenie wolne są od opłat sądowych

Postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku oznacza, iż trzeba za sprawę uiścić opłatę sądową.

Jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony był razem z pozwem i został prawomocnie oddalony – to brak opłaty będzie skutkował zwrotem pozwu – bez rozpatrzenia sprawy.

W przypadku problemów prawnych, potrzeby pomocy zapraszamy do korzystania z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Na stronie

<https://np.ms.gov.pl>

znajduje się prosta wyszukiwarka, w której znajdziecie Państwo wszystkie dostępne w Polsce punkty tej pomocy.

